

บทที่ 2

พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม (Energy Conservation Act: Designated Factory & Building)

ความสำคัญของเนื้อหาวิชา

จนถึงปัจจุบัน พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานได้มีการประกาศบังคับใช้แล้ว 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการปรับปรุง พ.ร.บ. การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 ที่ใช้มานานและมีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับภาวะการณ์ปัจจุบัน พ.ร.บ. การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานจัดแบ่งกลุ่มเป้าหมายที่รัฐจะเข้าไปกำกับดูแลและให้การส่งเสริมช่วยเหลือเป็น 4 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. โรงงานควบคุม
2. อาคารควบคุม
3. อาคารที่จะทำการก่อสร้างหรือดัดแปลง (เพิ่มเติมใน พ.ร.บ. การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550)
4. ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายเครื่องจักร หรืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูง และวัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน

โดยกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมได้แก่ กลุ่มเป้าหมายที่ 1 และ 2 ซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ. การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ดังนี้

เจ้าของโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงาน และต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานประจำในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก.1 ก.2 และ ก.5)

ผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน มีหน้าที่ช่วยเหลือเจ้าของหรือผู้ประกอบการ โรงงานควบคุม/อาคารควบคุมในการปฏิบัติตามกฎหมายอนุรักษ์พลังงาน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข.1)

การกำกับดูแลและส่งเสริมช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวข้างต้นจะอาศัยงบประมาณจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานที่จัดตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๔ ของ พ.ร.บ.การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน

กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน เป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นภายใต้กระทรวงพลังงาน เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายช่วยเหลือหรืออุดหนุนการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน โดยมีรายละเอียดของแหล่งเงิน แนวทางและวัตถุประสงค์การใช้เงิน ตลอดจนผู้มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือหรือเงินอุดหนุนตามระบุในกฎหมาย (ดูมาตรา ๑๑-๑๖ ในภาคผนวก ก.2)

วัตถุประสงค์

1. บอกสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ได้
2. บอกคำจำกัดความ (definition) ของโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมตาม พ.ร.บ. การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานได้อย่างถูกต้อง
3. บอกหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าของโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม ตาม พ.ร.บ. การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานได้อย่างถูกต้อง
4. บอกหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้รับผิดชอบด้านพลังงานประจำโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมได้อย่างถูกต้อง
5. บอกแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการพลังงานตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ได้
6. บอกหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์และระบุผู้มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือหรือเงินอุดหนุนจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานได้อย่างถูกต้อง
7. บอกบทกำหนดโทษของผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ได้

2.1 บทนำ

เนื่องจากความต้องการใช้พลังงานเพื่อตอบสนองการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูง อันเป็นภาระแก่ประเทศในการลงทุนเพื่อจัดหาพลังงานทั้งในและนอกประเทศไว้ใช้ตามความต้องการที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว และปัจจุบันการดำเนินการอนุรักษ์พลังงานเพื่อให้มีการผลิตและการใช้พลังงานอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการก่อให้เกิดการผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงและ

วัสดุที่ใช้ในการอนุรักษ์พลังงานขึ้นภายในประเทศนั้น ยังไม่สามารถเร่งรัดดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ ด้วยเหตุนี้กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) จึงได้ยกร่างกฎหมายส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานขึ้นมาเพื่อกำหนดมาตรการในการกำกับ ดูแล ส่งเสริม และช่วยเหลือเกี่ยวกับการใช้พลังงาน โดยมีกำหนดนโยบายอนุรักษ์พลังงาน เป้าหมายและแผนอนุรักษ์พลังงาน การตรวจสอบและวิเคราะห์การอนุรักษ์พลังงาน วิธีปฏิบัติในการอนุรักษ์พลังงานการกำหนดระดับการใช้พลังงานในเครื่องจักรและอุปกรณ์ การจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานเพื่อให้การอุดหนุนช่วยเหลือในการอนุรักษ์พลังงาน การป้องกันและแก้ไขปัญหาล้างแวลด้อยจากการใช้พลังงาน ตลอดจนการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับพลังงาน และกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์พลังงาน หรือผลิตเครื่องจักรอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงหรือวัสดุเพื่อใช้ในการอนุรักษ์พลังงานในท้ายที่สุด “พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535” ก็ได้ผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติและได้มีพระบรมราชโองการฯ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2535 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2535

อย่างไรก็ดี เนื่องจากพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 มีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ฝ่ายนิติบัญญัติจึงเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวเพื่อให้สามารถกำกับและส่งเสริมการใช้พลังงานการอนุรักษ์พลังงานให้มีประสิทธิภาพและสามารถปรับเปลี่ยนแนวทางการอนุรักษ์พลังงานให้ทันต่อเทคโนโลยี กำหนดมาตรฐานด้านประสิทธิภาพของการผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ การเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ตลอดจนการมอบหมายให้บุคคลหรือนิติบุคคลตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน การใช้พลังงานในเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ และคุณภาพวัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงานแทนพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จึงได้ตรา “พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550” ขึ้นใช้บังคับ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2550 และให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 180 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2551 เป็นต้นไป

พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 มีวัตถุประสงค์หลักอยู่ 3 ประการดังนี้
(1) เพื่อกำกับดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้ที่ต้องดำเนินการอนุรักษ์พลังงานตามกฎหมายมีการอนุรักษ์พลังงานด้วยการผลิตและใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด
(2) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูง รวมทั้งวัสดุที่ใช้ในการอนุรักษ์พลังงานขึ้นใช้ในประเทศ และให้มีการใช้อย่างแพร่หลาย
(3) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการอนุรักษ์พลังงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยการจัดตั้ง “กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน” เพื่อใช้เป็นกลไกในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ที่ต้องดำเนินการอนุรักษ์พลังงานตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 ประกอบด้วยบทบัญญัติทั้งสิ้น 9 หมวดดังนี้

บทบัญญัติทั่วไปและคำนิยามศัพท์ (มาตรา ๑-๖)

หมวด 1 การอนุรักษ์พลังงานในโรงงาน (มาตรา ๗-๑๖)

หมวด 2 การอนุรักษ์พลังงานในอาคาร (มาตรา ๑๗-๒๒)

หมวด 3 การอนุรักษ์พลังงานในเครื่องจักรหรืออุปกรณ์และส่งเสริมการใช้วัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน (มาตรา ๒๓)

หมวด 4 กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (มาตรา ๒๔-๓๕)

หมวด 5 มาตรการส่งเสริมและช่วยเหลือ (มาตรา ๔๐-๔๑)

หมวด 6 ค่าธรรมเนียมพิเศษ (มาตรา ๔๒-๔๖)

หมวด 7 พนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๔๗-๔๘)

หมวด 8 การอุทธรณ์ (มาตรา ๕๐-๕๒)

หมวด 9 บทกำหนดโทษ (มาตรา ๕๓-๖๑)

รายละเอียดของพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 อยู่ในภาคผนวก ก.1

ในการนี้ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานจึงได้จัดทำคำอธิบายการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 สำหรับโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรองที่ได้ปรับปรุงแก้ไขใหม่ ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุม ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้เข้าใจถึงแนวทางการดำเนินการอนุรักษ์พลังงานตามกฎหมายฉบับนี้อันจะนำไปสู่การปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

2.2 ขอบเขตการบังคับใช้พระราชบัญญัติฯ

โดยที่พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อกำกับดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนให้ “โรงงานควบคุม” และ “อาคารควบคุม” ดำเนินการอนุรักษ์พลังงานด้วยการผลิตและใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด และเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการผลิตเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูง รวมทั้งส่งเสริมการใช้วัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงานขึ้นในประเทศและให้มีการใช้อย่างแพร่หลาย ฉะนั้นกลุ่มเป้าหมายที่รัฐมุ่งเข้าไปกำกับดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนเพื่อให้เกิดการดำเนินการอนุรักษ์พลังงานตามพระราชบัญญัตินี้จึงประกอบด้วย 3 กลุ่มดังนี้

(1) โรงงานควบคุม

(2) อาคารควบคุม

(3) ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูง รวมถึงวัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน

ในส่วนของกลุ่มโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมที่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติฯ นั้น จะมุ่งเน้นโรงงานและอาคารที่มีการใช้พลังงานในปริมาณมากและมีศักยภาพพร้อมที่จะดำเนินการอนุรักษ์พลังงานได้ทันที ทั้งนี้ โรงงานหรืออาคารใดจะเข้าข่ายเป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมหรือไม่ ย่อมเป็นไปตามที่พระราชกฤษฎีกากำหนดโรงงานควบคุม พ.ศ. 2540 และพระราชกฤษฎีกากำหนดอาคารควบคุม พ.ศ. 2538 ได้กำหนดไว้ ซึ่งจะได้อธิบายโดยละเอียดต่อไปในหัวข้อ 2.3

ในส่วนของกลุ่มผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูง รวมถึงวัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงานนั้นจะได้รับสิทธิอุดหนุนช่วยเหลือทางการเงินเพื่อให้มีการผลิตหรือจำหน่ายเครื่องจักรอุปกรณ์ และวัสดุเหล่านี้จำหน่ายให้แก่ประชาชนอย่างแพร่หลายและมีราคาถูก ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนทั่วไปลดการใช้พลังงานลงได้ ทั้งนี้ การกำหนดเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ตามประเภท ขนาด ปริมาณการใช้พลังงาน อัตราการเปลี่ยนแปลงพลังงาน และประสิทธิภาพการใช้พลังงานอย่างใด เป็นเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงที่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติฯ ย่อมเป็นไปตามกฎกระทรวงซึ่งได้กำหนดเป็นเรื่องๆ ไป เช่น กฎกระทรวงกำหนดเครื่องปรับอากาศที่มีประสิทธิภาพสูง พ.ศ. 2552 กฎกระทรวงกำหนดตู้เย็นที่มีประสิทธิภาพสูง พ.ศ. 2552 หรือกฎกระทรวงกำหนดหม้อหุงข้าวไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพสูง พ.ศ. 2552 เป็นต้น และเช่นเดียวกัน การกำหนดวัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงานตามประเภท คุณภาพและมาตรฐานอย่างใดเป็นวัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงานที่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติฯ ย่อมเป็นไปตามกฎกระทรวงซึ่งได้กำหนดเป็นเรื่องๆ ไป เช่น กฎกระทรวงกำหนดกระจกเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2552 เป็นต้น

2.3 ลักษณะของโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม

ผู้ที่มีหน้าที่ต้องดำเนินการอนุรักษ์พลังงานตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 นั้น จะถูกเรียกว่า “โรงงานควบคุม” หรือ “อาคารควบคุม” แล้วแต่กรณี โดยจะเน้นไปที่โรงงานและอาคารที่มีการใช้พลังงานในปริมาณมากและมีศักยภาพพร้อมที่จะดำเนินการอนุรักษ์พลังงานได้ทันที ทั้งนี้ ลักษณะของโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมย่อมเป็นไปตามที่พระราชกฤษฎีกากำหนดโรงงานควบคุม พ.ศ. 2540 และพระราชกฤษฎีกากำหนดอาคารควบคุม พ.ศ. 2538 ได้กำหนดไว้ ดังนี้

โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม หมายถึง โรงงานหรืออาคารที่มีหน้าที่ต้องดำเนินการอนุรักษ์พลังงานตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 ซึ่งโรงงานหรืออาคารที่เข้าข่ายเป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมนั้นจะต้องมีลักษณะการใช้พลังงานอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

<p>โรงงานหรืออาคารที่เข้าข่ายเป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม</p>
<p>(1) เป็นโรงงานหรืออาคารที่ได้รับอนุมัติจากผู้อนุญาตให้ใช้เครื่องวัดไฟฟ้าหรือให้ติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าชุดเดียวหรือหลายชุดรวมกันมีขนาดตั้งแต่ 1,000 กิโลวัตต์ หรือ 1,175 กิโลวัตต์แอมแปร์ขึ้นไป หรือ</p> <p>(2) เป็นโรงงานหรืออาคารที่ใช้ไฟฟ้าจากระบบของผู้อนุญาต ความร้อนจากไอน้ำจากผู้อนุญาต พลังงานหรือพลังงานสิ้นเปลืองอื่นจากผู้อนุญาตหรือของตนเอง ใดๆอย่างหนึ่งหรือรวมกัน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคมถึงวันที่ 31 ธันวาคมของปีที่ผ่านมา มีปริมาณพลังงานทั้งหมดเทียบเท่าพลังงานไฟฟ้าตั้งแต่ 20 ล้านเมกะจูลขึ้นไป</p>
<p>อย่างไรก็ดี สำหรับอาคารบางประเภทแม้มีลักษณะการใช้พลังงานเข้าข่ายเป็นอาคารควบคุมตามที่กล่าวมาข้างต้น แต่พระราชกฤษฎีกากำหนดอาคารควบคุม พ.ศ. 2538 ก็ได้กำหนดยกเว้นไว้ไม่ให้อาคารดังต่อไปนี้ เป็นอาคารควบคุม ซึ่งได้แก่ อาคารที่ใช้เป็นพระที่นั่งหรือพระราชวัง อาคารที่ทำการสถานทูตหรือสถานกงสุลต่างประเทศ อาคารที่ทำการขององค์การระหว่างประเทศหรือที่ทำการของหน่วยงานที่ตั้งขึ้นตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ โบราณสถาน วัดวาอารามหรืออาคารต่างๆ ที่ใช้เพื่อการศาสนา ซึ่งมีกฎหมายควบคุมการก่อสร้างไว้แล้วโดยเฉพาะ</p>

<p>สำหรับการคำนวณปริมาณการใช้พลังงานตาม (2) ข้างต้นให้คำนวณตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาฯ ดังนี้</p>
<p>(1) กรณีไฟฟ้า</p>
<p>ให้คำนวณปริมาณการใช้ไฟฟ้าเป็นหน่วยกิโลวัตต์ชั่วโมงแล้วคูณด้วย 3.60</p>
<p>(2) กรณีความร้อนจากไอน้ำ</p>
<p>ให้คำนวณปริมาณความร้อนจากไอน้ำเป็นพลังงานไฟฟ้าเทียบเท่า โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้</p>
$Es = (hs - hw) \times S \times \text{eff.}$
<p>โดย Es หมายถึง ปริมาณความร้อนจากไอน้ำเป็นพลังงานไฟฟ้าเทียบเท่าหน่วยเป็นเมกะจูล/ปี</p> <p>hs หมายถึง ค่า Enthalpy ของไอน้ำที่ใช้ หน่วยเป็นเมกะจูล/ตัน จากตารางไอน้ำ(steam table) ทั่วไป</p> <p>hw หมายถึง ค่า Enthalpy ของน้ำที่อุณหภูมิ 27 องศาเซลเซียส และความดันหนึ่งบรรยากาศ ในที่นี้ให้ใช้ค่าเท่ากับ 113 เมกะจูล/ตัน</p> <p>S หมายถึง ปริมาณไอน้ำที่ใช้ หน่วยเป็นตัน/ปี ดูจากเครื่องวัดปริมาณไอน้ำของอาคารหรือโรงงาน</p> <p>eff. หมายถึง ประสิทธิภาพการเปลี่ยนพลังงานความร้อนเป็นพลังงานไฟฟ้าเทียบเท่า ในที่นี้ใช้ค่า 0.45</p>

(3) กรณีพลังงานสิ้นเปลืองอื่น
ให้คำนวณปริมาณความร้อนจากพลังงานสิ้นเปลืองอื่นเป็นพลังงานไฟฟ้าเทียบเท่า โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้
$E_f = F \times HHV \times \text{eff.}$
โดย E_f หมายถึง ปริมาณความร้อนจากพลังงานสิ้นเปลืองอื่นเป็นพลังงานไฟฟ้าเทียบเท่า หน่วยเป็น เมกะจูล/ปี
F หมายถึง ปริมาณการใช้พลังงานสิ้นเปลือง หน่วยเป็นหน่วยน้ำหนักหรือปริมาตรต่อปี
HHV หมายถึง ค่าความร้อนสูง (High Heating Value) ของพลังงานสิ้นเปลืองที่ใช้ หน่วยเป็น เมกะจูล/หน่วยน้ำหนักหรือปริมาตร
eff. หมายถึง ประสิทธิภาพการเปลี่ยนพลังงานความร้อนเป็นพลังงานไฟฟ้าเทียบเท่าในที่นี้ใช้ค่า 0.45
ในกรณีที่ไม่มีค่าความร้อนสูงจากผู้จำหน่าย ให้ใช้ความร้อนเฉลี่ยที่กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานกำหนด

รายละเอียดของพระราชกฤษฎีกากำหนดอาคารควบคุม พ.ศ. 2538 และพระราชกฤษฎีกากำหนดโรงงานควบคุม พ.ศ. 2540 อยู่ในภาคผนวก ก.3 และภาคผนวก ก.4 ตามลำดับ

2.4 การอนุรักษ์พลังงานตามพระราชบัญญัติฯ

พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 ได้กำหนดการดำเนินการเพื่อการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานควบคุม อาคารควบคุม และในเครื่องจักรหรืออุปกรณ์และส่งเสริมการใช้วัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงานไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนผู้ปฏิบัติและผู้กำกับดูแลมีความเข้าใจชัดเจนตรงกันว่าการดำเนินการอย่างใดที่ถือว่าการอนุรักษ์พลังงานตามกฎหมายนี้ ซึ่งได้แก่

2.4.1 การอนุรักษ์พลังงานในโรงงาน

การอนุรักษ์พลังงานในโรงงานตามมาตรา ๗ ได้แก่ การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) การปรับปรุงประสิทธิภาพของการเผาไหม้เชื้อเพลิง
- (2) การป้องกันการสูญเสียพลังงาน
- (3) การนำพลังงานที่เหลือจากการใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่
- (4) การเปลี่ยนไปใช้พลังงานอีกประเภทหนึ่ง
- (5) การปรับปรุงการใช้ไฟฟ้าด้วยวิธีปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้า การลดความต้องการพลังไฟฟ้าสูงสุด ในช่วงความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงสุดของระบบการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าให้เหมาะสมกับภาระและวิธีการอื่น
- (6) การใช้เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงตลอดจนระบบควบคุมการทำงานและวัสดุที่ช่วยในการอนุรักษ์พลังงาน
- (7) การอนุรักษ์พลังงานโดยวิธีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

อนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานควบคุม มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานโดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีอำนาจออกกฎกระทรวงในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงานให้เจ้าของโรงงานควบคุมต้องปฏิบัติ
- (2) กำหนดให้เจ้าของโรงงานควบคุมต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานประจำในโรงงานควบคุมแต่ละแห่ง ตลอดจนกำหนดคุณสมบัติและหน้าที่ของผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน

นอกจากนี้ ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรให้อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของโรงงานควบคุมรายใดแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้พลังงานเพื่อตรวจสอบให้การอนุรักษ์พลังงานเป็นไปตามมาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน และให้เจ้าของโรงงานควบคุมรายนั้นปฏิบัติตามภายใน 30 วันนับแต่วันที่รับคำสั่งนั้นตามมาตรา ๑๐

2.4.2 การอนุรักษ์พลังงานในอาคาร

การอนุรักษ์พลังงานในอาคารตามมาตรา ๑๗ ได้แก่ การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) การลดความร้อนจากแสงอาทิตย์ที่เข้ามาในอาคาร
- (2) การปรับอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการรักษาอุณหภูมิภายในอาคารให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม
- (3) การใช้วัสดุก่อสร้างอาคารที่จะช่วยอนุรักษ์พลังงาน ตลอดจนการแสดงผลคุณภาพของวัสดุก่อสร้างนั้นๆ
- (4) การใช้แสงสว่างในอาคารอย่างมีประสิทธิภาพ
- (5) การใช้และการติดตั้งเครื่องจักร อุปกรณ์ และวัสดุที่ก่อให้เกิดการอนุรักษ์พลังงานในอาคาร
- (6) การใช้ระบบควบคุมการทำงานของเครื่องจักรและอุปกรณ์
- (7) การอนุรักษ์พลังงานโดยวิธีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์พลังงานในอาคารที่จะทำการก่อสร้างหรือตัดแปลง มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีอำนาจออกกฎกระทรวงในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดประเภท หรือขนาดของอาคารที่จะทำการก่อสร้างหรือตัดแปลงที่จะต้องมีการออกแบบเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน
- (2) กำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกแบบอาคารตาม (1) เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน รายละเอียดของกฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือขนาดของอาคาร และมาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2552 อยู่ในภาคผนวก ก.5

ในการออกกฎกระทรวงดังกล่าวข้างต้น มาตรา ๒๐ กำหนดว่าถ้าคณะกรรมการควบคุมอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารได้พิจารณาให้ความเห็นชอบที่จะนำมาใช้บังคับกับการควบคุมอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารด้วยแล้ว ให้ถือว่ากฎกระทรวงดังกล่าวมีผลเสมือนเป็นกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลให้การก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารเป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าว และในกรณีเช่นว่านี้แม้ว่าอาคารที่เข้าลักษณะเป็นอาคารควบคุมจะอยู่ในท้องที่ที่ยังมิได้มีพระราชกฤษฎีกาใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารก็ตาม ให้ถือว่าอยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารด้วย ทั้งนี้ เฉพาะในขอบเขตที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

นอกจากนี้ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์พลังงานในอาคารควบคุม มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง กำหนดให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีอำนาจออกกฎกระทรวงในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงานให้เจ้าของอาคารควบคุมต้องปฏิบัติ
- (2) กำหนดให้เจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานประจำในอาคารควบคุมแต่ละแห่ง ตลอดจนกำหนดคุณสมบัติและหน้าที่ของผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน

อนึ่ง ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรให้อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของอาคารควบคุมรายใดแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้พลังงานเพื่อตรวจสอบให้การอนุรักษ์พลังงานเป็นไปตามมาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน และให้เจ้าของอาคารควบคุมรายนั้นปฏิบัติตามภายใน 30 วันนับแต่วันที่รับคำสั่งนั้นตามมาตรา ๒๑ ประกอบมาตรา ๑๐

2.4.3 สิทธิในการขอผ่อนผันการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ ของโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม

ในกรณีที่เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมแห่งใดใช้พลังงานต่ำกว่าขนาดหรือ ปริมาณที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกากำหนดโรงงานควบคุม พ.ศ. 2540 หรือพระราชกฤษฎีกากำหนดอาคารควบคุม พ.ศ. 2538 และจะใช้พลังงานในระดับดังกล่าวต่อไปเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 6 เดือนเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมแห่งนั้นอาจแจ้งรายละเอียดพร้อมด้วยเหตุผล และมีคำขอให้อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานผ่อนผันการที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตลอดเวลาดังกล่าวได้ และในกรณีที่มีคำขอดังกล่าวให้อธิบดีพิจารณาผ่อนผันหรือไม่ผ่อนผันและมีหนังสือแจ้งผลให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมทราบโดยเร็วตามมาตรา ๘ วรรคสามหรือมาตรา ๑๘ ประกอบมาตรา ๘ วรรคสาม แล้วแต่กรณี

เมื่อเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมได้รับหนังสือแจ้งผลแล้วไม่เห็นด้วยกับหนังสือแจ้งดังกล่าว ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานภายใน 30 วันนับแต่วันที่รับแจ้ง ในกรณีเช่นว่านี้ให้กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานรอการดำเนินการไว้ก่อนจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีและแจ้งคำวินิจฉัยให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของ

อาคารควบคุมซึ่งเป็นผู้ยื่นคำร้องทราบแล้วตามมาตรา ๕๐ ทั้งนี้ รัฐมนตรีต้องพิจารณาอุทธรณ์ให้เสร็จโดยเร็ว และคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุดตามมาตรา ๕๒

หากเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมแห่งใดแจ้งรายละเอียดหรือเหตุผลในการใช้พลังงานต่ำกว่าขนาดหรือ ปริมาณที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาฯ อันเป็นเท็จ เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 150,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา ๕๓

2.4.4 การอนุรักษ์พลังงานในเครื่องจักรหรืออุปกรณ์และส่งเสริมการใช้วัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน

สำหรับการอนุรักษ์พลังงานในเครื่องจักรหรืออุปกรณ์และการส่งเสริมการใช้วัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงานนั้น พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานฯ ไม่ได้กำหนดการดำเนินการเพื่อการอนุรักษ์พลังงานไว้ แต่เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์พลังงานในเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ รวมทั้งให้มีการส่งเสริมการใช้วัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง กำหนดให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติมีอำนาจออกกฎกระทรวงในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดมาตรฐานด้านประสิทธิภาพการใช้พลังงานของเครื่องจักร หรืออุปกรณ์
- (2) กำหนดเครื่องจักร หรืออุปกรณ์ตามประเภท ขนาด ปริมาณการใช้พลังงาน อัตราการเปลี่ยนแปลงพลังงาน และประสิทธิภาพใช้พลังงานอย่างไร เป็นเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูง
- (3) กำหนดวัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงานตามประเภท คุณภาพและมาตรฐานอย่างไร เป็นวัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน
- (4) กำหนดให้ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายเครื่องจักร หรืออุปกรณ์ ต้องแสดงค่าประสิทธิภาพการใช้พลังงาน ทั้งนี้ มาตรา ๒๓ วรรคสอง กำหนดว่าผู้ผลิตและผู้จำหน่ายเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ หรือ วัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงานที่มีประสิทธิภาพสูง ตาม (2) หรือ (3) ย่อมมีสิทธิขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้

2.5 หน้าที่ของโรงงานและอาคารควบคุม

พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานฯ และกฎหมายลำดับรองตามพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมมีหน้าที่ต้องดำเนินการอนุรักษ์พลังงานดังต่อไปนี้

หน้าที่ของเจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุม

- (1) จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานประจำ ในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมแต่ละแห่ง โดยมีจำนวนและคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติ หน้าที่ และจำนวนของผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน พ.ศ. 2552 ซึ่งจะได้กล่าวโดยละเอียดในหัวข้อ 2.6 ต่อไป

(2) จัดให้มีการจัดการพลังงาน ในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง กำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม พ.ศ. 2552 ซึ่งจะได้กล่าวโดยละเอียดในบทที่ 3 ต่อไป
(3) ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดี ตามมาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๒๑ ประกอบมาตรา ๑๐ แล้วแต่กรณี ที่สั่งให้ผู้นั้นแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้พลังงานเพื่อตรวจสอบให้การอนุรักษ์พลังงานเป็นไปตามมาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงตาม (1) และ (2)

2.6 การจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน

การจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานประจำในโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมแต่ละแห่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานซึ่งมีความรู้เฉพาะทางเป็นผู้ช่วยเจ้าของ โรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมในการดำเนินการอนุรักษ์พลังงานตามกฎหมายให้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ โดยรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติ จำนวน หน้าที่ การแจ้งการแต่งตั้ง และการแจ้งการพ้นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบด้านพลังงานนั้นเป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติ หน้าที่ และจำนวนของผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน พ.ศ. 2552 ตามรายละเอียดในภาคผนวก ข.1 ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

2.6.1 คุณสมบัติของผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้
(1) เป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและมีประสบการณ์การทำงานในโรงงานหรืออาคารอย่างน้อย 3 ปี โดยมีผลงานด้านการอนุรักษ์พลังงานตามการรับรองของเจ้าของ โรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม
(2) เป็นผู้ได้รับปริญญาทางวิศวกรรมศาสตร์หรือทางวิทยาศาสตร์ โดยมีผลงานด้านการอนุรักษ์พลังงานตามการรับรองของเจ้าของ โรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม
(3) เป็นผู้สำเร็จการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์พลังงานหรือการฝึกอบรมที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกันที่อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานให้ความเห็นชอบ
(4) เป็นผู้สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรผู้รับผิดชอบด้านพลังงานอาวุโสที่อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานให้ความเห็นชอบ
(5) เป็นผู้ที่สามารถได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดจากการจัดสอบผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน ซึ่งจัดโดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
การรับรองผลงานด้านการอนุรักษ์พลังงานของเจ้าของ โรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมตามข้อ (1) และ (2) ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด
2.6.2 จำนวนของผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน เจ้าของ โรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานประจำที่ โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมแต่ละแห่ง โดยมีจำนวนและคุณสมบัติดังต่อไปนี้

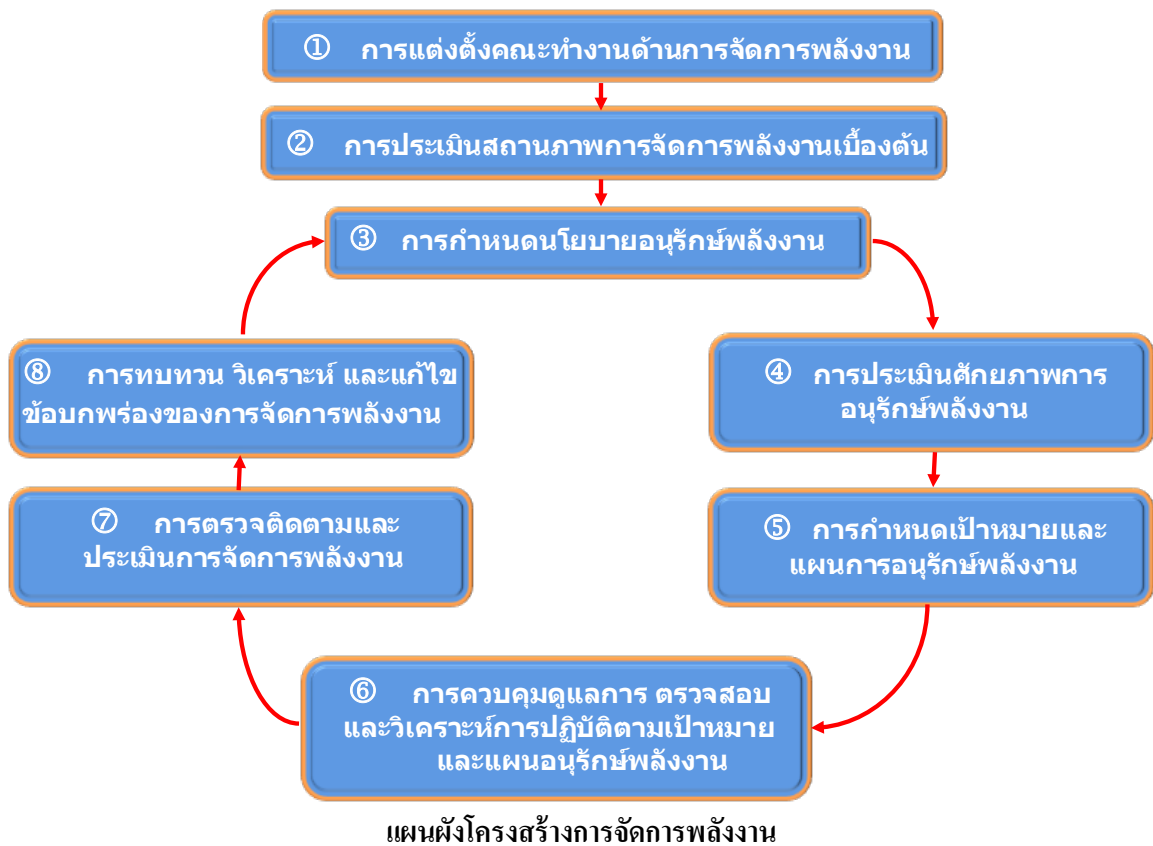
<p>(1) ในกรณีที่เป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมที่ได้รับอนุมัติจากผู้จำหน่ายพลังงานให้ใช้เครื่องวัดไฟฟ้าหรือให้ติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าชุดเดียวหรือหลายชุดรวมกันมีขนาดต่ำกว่า 3,000 กิโลวัตต์ หรือ 3,530 กิโลวัตต์แอมแปร์ หรือมีการใช้พลังงานไฟฟ้า พลังงานความร้อนจากไอน้ำ หรือพลังงานสลับเปลี่ยนอื่นจากผู้จำหน่ายพลังงานหรือของตนเอง อย่างใดอย่างหนึ่งหรือรวมกันตั้งแต่วันที่ 1 มกราคมถึงวันที่ 31 ธันวาคมของปีที่ผ่านมา มีปริมาณพลังงานทั้งหมดเทียบเท่าพลังงานไฟฟ้าต่ำกว่า 60 ล้านเมกะจูลต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานอย่างน้อย 1 คนโดยมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดใน 5 ประการตามหัวข้อ 2.6.1</p>
<p>(2) ในกรณีที่เป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมที่ได้รับอนุมัติจากผู้จำหน่ายพลังงานให้ใช้เครื่องวัดไฟฟ้าหรือให้ติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าชุดเดียวหรือหลายชุดรวมกันมีขนาดตั้งแต่ 3,000 กิโลวัตต์ หรือ 3,530 กิโลวัตต์แอมแปร์ขึ้นไป หรือมีการใช้พลังงานไฟฟ้า พลังงานความร้อนจากไอน้ำหรือพลังงานสลับเปลี่ยนอื่นจากผู้จำหน่ายพลังงานหรือของตนเอง อย่างใดอย่างหนึ่งหรือรวมกันตั้งแต่วันที่ 1 มกราคมถึงวันที่ 31 ธันวาคมของปีที่ผ่านมา มีปริมาณพลังงานทั้งหมดเทียบเท่าพลังงานไฟฟ้าตั้งแต่ 60 ล้านเมกะจูลขึ้นไปต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานไม่น้อยกว่า 2 คน โดยอย่างน้อย 1 คนต้องมีคุณสมบัติตามหัวข้อ 2.6.1(4) หรือ (5) สำหรับผู้รับผิดชอบด้านพลังงานจำนวนที่เหลือต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดใน 5 ประการตามหัวข้อ 2.6.1 ด้วย</p>
<p>2.6.3 หน้าที่ของผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานมีหน้าที่ดังต่อไปนี้</p>
<p>(1) บำรุงรักษาและตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้พลังงานเป็นระยะๆ</p>
<p>(2) ปรับปรุงวิธีการใช้พลังงานให้เป็นไปตามหลักการอนุรักษ์พลังงาน</p>
<p>(3) ช่วยเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมในการจัดการพลังงานตามกฎหมายกระทรวงกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม</p>
<p>(4) ช่วยเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานฯ</p>
<p>2.6.4 การแจ้งการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมต้องแจ้งการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านพลังงานต่ออธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานภายในกำหนดเวลาและเงื่อนไขการเป็น โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมดังต่อไปนี้</p>
<p>(1) กรณีที่เป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมตามหัวข้อ 2.6.2(1) ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานอย่างน้อย 1 คนซึ่งมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กำหนดในหัวข้อ 2.6.1 ภายใน 180 วัน นับแต่วันที่ เป็น โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม แล้วแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที</p>
<p>(2) กรณีเป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมตามหัวข้อ 2.6.2(2) ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานไม่น้อยกว่า 2 คนภายใน 180 วัน นับแต่วันที่ เป็น โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม โดยอย่างน้อย 1 คน ต้องมีคุณสมบัติตามหัวข้อ 2.6.1(4) หรือ (5) สำหรับ</p>

<p>ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานจำนวนที่เหลือต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดตามหัวข้อ 2.6.1 แล้วแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที</p>
<p>(3) กรณีที่เป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมตามหัวข้อ 2.6.2(1) อยู่ก่อนหรือในวันที่กฎกระทรวง กำหนดคุณสมบัติหน้าที่ และจำนวนของผู้รับผิดชอบด้านพลังงานฯ ใช้บังคับ และเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมได้จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานซึ่งมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดตามหัวข้อ 2.6.1 (1) (2) หรือ (3) อยู่แล้ว ให้แจ้งให้อธิบดีทราบ และให้ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานดังกล่าวเป็นผู้รับผิดชอบด้านพลังงานตามกฎกระทรวงนี้</p> <p>สำหรับกรณีที่เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมตามหัวข้อ 6.2(1) ดังกล่าวข้างต้นยังมีได้จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานตามจำนวน และคุณสมบัติที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ภายใน 180 วันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ</p>
<p>(4) กรณีที่เป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมตามหัวข้อ 6.2(2) อยู่ก่อนหรือในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมได้จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานซึ่งมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดตามหัวข้อ 6.1(1) (2) หรือ (3) อยู่แล้ว ให้แจ้งให้อธิบดีทราบ และให้ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานดังกล่าวเป็นผู้รับผิดชอบด้านพลังงานตามกฎกระทรวงนี้</p> <p>เมื่อได้แจ้งให้อธิบดีทราบแล้ว ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมดังกล่าวข้างต้นดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>(4.1) จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานตามจำนวนและคุณสมบัติที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ภายใน 180 วัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับแล้วแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที</p> <p>(4.2) กรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานซึ่งมีคุณสมบัติตามหัวข้อ 2.6.1(4) หรือ (5) ภายใน 180 วัน ตามที่กำหนดในหัวข้อ (4.1) ได้ โดยไม่ใช่เป็นความผิดของเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมนั้น มีหนังสือชี้แจงเหตุผลเพื่อขอขยายระยะเวลาดังกล่าวต่ออธิบดีและให้อธิบดีมีอำนาจอนุมัติให้ขยายระยะเวลาต่อไปได้ไม่เกิน 2 ปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ โดยให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานภายในระยะเวลาที่ได้รับอนุมัติ แล้วแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที</p>
<p>(5) กรณีที่เป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมตามหัวข้อ 2.6.2(2) อยู่ก่อนหรือในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมยังมีได้จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมนั้น ดำเนินการจัดหาผู้รับผิดชอบด้านพลังงานภายในระยะเวลาและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหัวข้อ (4.1) และ (4.2)</p>
<p>(6) กรณีที่เป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมตามหัวข้อ 6.2(2) นับแต่วันถัดไปจากวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และยังไม่พ้นระยะเวลา 2 ปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานตามจำนวนและคุณสมบัติที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ภายใน 180 วันนับแต่วันที่โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมแล้วแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที</p>
<p>สำหรับกรณีที่เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมยังไม่สามารถจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานซึ่งมีคุณสมบัติตามหัวข้อ 2.6.1(4) หรือ (5) ภายในระยะเวลาที่กำหนด 180 วัน ได้ โดยไม่ใช่เป็น</p>

<p>ความผิดของเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมดังกล่าวดำเนินการจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานตามวิธีการและขั้นตอนในหัวข้อ (4.2) วิธีการแจ้งการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านพลังงานพร้อมทั้งเอกสารและหลักฐานประกอบการแจ้งตามกฎหมายกระทรวงนี้ ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานประกาศกำหนด</p>
<p>2.6.5 การแจ้งการพ้นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานพ้นจากหน้าที่ ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดในกรณีต่างๆ ดังต่อไปนี้</p>
<p>(1) ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานพ้นจากหน้าที่ไปและมีผลทำให้โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมนั้นมีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานไม่ครบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในหัวข้อ 2.6.2 ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>(1.1) มีหนังสือแจ้งให้อธิบดีทราบถึงการพ้นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน โดยทันที</p> <p>(1.2) จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานขึ้นแทนภายใน 90 วันนับแต่วันที่ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานเดิมพ้นจากหน้าที่ และแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที</p>
<p>(2) ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานซึ่งมีคุณสมบัติตามหัวข้อ 2.6.1(4) หรือ (5) พ้นจากหน้าที่ไปภายในระยะเวลา 2 ปี นับจากวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และมีผลทำให้โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมนั้นมีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานไม่ครบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในหัวข้อ 2.6.2 ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมดังกล่าวดำเนินการดังต่อไปนี้</p> <p>(2.1) มีหนังสือแจ้งให้อธิบดีทราบถึงการพ้นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน โดยทันที</p> <p>(2.2) จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานตามจำนวนและคุณสมบัติที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ภายใน 180 วัน นับแต่วันที่ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานเดิมพ้นจากหน้าที่ แล้วแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที</p> <p>(2.3) กรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในหัวข้อ 2.6.1(4) หรือ (5) ภายในระยะเวลา 180 วัน ตามที่กำหนดไว้ในหัวข้อ (2.2) ได้ โดยไม่ใช่เป็นความผิดของเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมนั้นมีหนังสือชี้แจงเหตุผลเพื่อขอขยายระยะเวลาดังกล่าวต่ออธิบดี และให้อธิบดีมีอำนาจอนุมัติให้ขยายระยะเวลาต่อไปได้ไม่เกิน 2 ปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ โดยให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานแทนคนเดิมภายในระยะเวลาที่ได้รับอนุมัติ แล้วแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที</p>
<p>รายละเอียดของขั้นตอนและวิธีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านพลังงานศึกษาได้จากคู่มือการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านพลังงานของ โรงงานควบคุมและอาคารควบคุม ซึ่งจัดทำโดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน</p>

2.7 การจัดการพลังงาน

เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องดำเนินการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและในอาคารควบคุมของตนให้เป็นไปตามมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงานที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม พ.ศ. 2552 ตามรายละเอียดในภาคผนวก ก.6 เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้รัฐมีข้อมูลในการประเมินประสิทธิภาพของการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมหรือในอาคารควบคุมอันเป็นประโยชน์ในการอนุรักษ์พลังงาน กฎกระทรวงฉบับดังกล่าวได้กำหนดวิธีการจัดการพลังงานโดยแบ่งออกเป็น 8 ขั้นตอน ตามรายละเอียดในข้อ 2.7.1-2.7.9 สำหรับในข้อ 2.8.9 เป็นเรื่องเกี่ยวกับวิธีการจัดส่งรายงานผลการตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน โดยมีแผนผังของโครงสร้างการจัดการพลังงานดังต่อไปนี้

2.7.1 การจัดให้มีคณะกรรมการจัดการพลังงาน

เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีคณะกรรมการจัดการพลังงานขึ้นมาคณะหนึ่ง ซึ่งขึ้นตรงต่อเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม พร้อมทั้งกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการจัดการพลังงาน โดยจัดทำเป็นเอกสารเพื่อเผยแพร่ให้บุคลากรของโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมทราบ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการพลังงานอย่างน้อยต้องมีดังต่อไปนี้
(1) ดำเนินการจัดการพลังงานให้สอดคล้องกับนโยบายอนุรักษ์พลังงาน และวิธีการจัดการพลังงานของโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม
(2) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือในการปฏิบัติการตามนโยบายอนุรักษ์พลังงาน และวิธีการจัดการพลังงาน รวมทั้งจัดการฝึกอบรมหรือกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึก ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
(3) ควบคุมดูแลให้การจัดการพลังงานของโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมเป็นไปตามนโยบายอนุรักษ์พลังงานและวิธีการจัดการพลังงาน
(4) รายงานผลการอนุรักษ์และการจัดการพลังงานตามนโยบายอนุรักษ์พลังงานและวิธีการจัดการพลังงานของโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม
(5) เสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดหรือทบทวนนโยบายอนุรักษ์พลังงานและวิธีการจัดการพลังงานให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมทราบ
(6) สนับสนุนเจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมในการดำเนินการตามกฎหมายนี้

2.7.2 การประเมินสถานภาพการจัดการพลังงานเบื้องต้น

ในกรณีที่เป็นกรนำวิธีการจัดการพลังงานมาใช้เป็นครั้งแรก เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม อาจยังไม่ทราบถึงสถานภาพการจัดการพลังงานที่เป็นอยู่ของตนเองจึงต้องมีการประเมินสถานภาพเบื้องต้น โดยพิจารณาจากการดำเนินงานด้านพลังงานที่ผ่านมาเพื่อให้ทราบถึงสถานภาพการจัดการพลังงานขององค์กรที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมีจุดอ่อนหรือจุดแข็งในด้านใดและนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายอนุรักษ์พลังงาน รวมทั้งทิศทางและแผนดำเนินการจัดการพลังงานของโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมต่อไป

ในการประเมินสถานภาพการจัดการพลังงานเบื้องต้นนั้น ให้คณะกรรมการจัดการพลังงานใช้ตารางประเมินการจัดการพลังงาน (Energy Management Matrix) ในการประเมินสถานภาพเบื้องต้น ซึ่งในตารางดังกล่าวนี้ จะพิจารณาระบบซึ่งแบ่งออกเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ส่วนคือ นโยบายการจัดการพลังงาน การจัดองค์กรการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจระบบข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ และการลงทุน โดยแต่ละองค์ประกอบจะมีคะแนนระหว่าง 0 - 4 คะแนน ซึ่งคณะกรรมการฯ จะต้องทำการประเมินองค์ประกอบแต่ละส่วนดังกล่าวนี้เป็นกลาง เพื่อให้ทราบถึงสถานภาพการจัดการพลังงานที่เป็นจริงในปัจจุบันได้มากที่สุด หลังจากนั้นจึงกำหนดเป้าหมายในองค์ประกอบแต่ละส่วนเพื่อกำหนดทิศทางของนโยบายอนุรักษ์พลังงานต่อไป

2.7.3 การกำหนดนโยบายอนุรักษ์พลังงาน

เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องกำหนดนโยบายอนุรักษ์พลังงานเพื่อแสดงเจตจำนงและความมุ่งมั่นในการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม สร้างความเข้าใจและจิตสำนึกของพนักงานลูกจ้างหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องในโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมในการอนุรักษ์พลังงานและเป็น

แนวทางให้บุคคลดังกล่าวปฏิบัติในการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม โดยจัดทำเป็นเอกสารและลงลายมือชื่อเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม

นโยบายอนุรักษ์พลังงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้
(1) ข้อความระบุว่า การอนุรักษ์พลังงานเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม
(2) นโยบายอนุรักษ์พลังงานที่เหมาะสมกับลักษณะและปริมาณพลังงานที่ใช้ในโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมนั้น
(3) การแสดงเจตจำนงที่จะปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พลังงานและการจัดการพลังงาน
(4) แนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานอย่างต่อเนื่อง
(5) แนวทางในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินการตามวิธีการจัดการพลังงาน
นอกจากนี้ เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีการเผยแพร่ นโยบายอนุรักษ์พลังงานที่จัดทำขึ้น โดยปิดประกาศไว้ในที่ซึ่งเห็นได้ง่ายในโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม หรือโดยวิธีอื่นที่เหมาะสม เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบและปฏิบัติตามนโยบายอนุรักษ์พลังงานได้

2.7.4 การจัดให้มีการประเมินศักยภาพการอนุรักษ์พลังงาน

เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีการประเมินศักยภาพการอนุรักษ์พลังงาน โดยการตรวจสอบและประเมินการใช้พลังงานที่มีนัยสำคัญทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม โดยเริ่มตั้งแต่การรวบรวมข้อมูลทั่วไป ข้อมูลการผลิตและการบริการ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้พลังงานในเครื่องจักรและอุปกรณ์ และภาพรวมของการใช้พลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม เพื่อนำไปสู่การประเมินการใช้พลังงานในระดับองค์กร ระดับผลิตภัณฑ์ หรือการบริการ และระดับเครื่องจักร อุปกรณ์ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม พ.ศ. 2552

2.7.5 การจัดให้มีการกำหนดเป้าหมายและแผนอนุรักษ์พลังงาน

เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีการกำหนดเป้าหมายและแผนอนุรักษ์พลังงานที่ประสงค์จะให้ลดลง โดยกำหนดเป็นร้อยละของปริมาณพลังงานที่ใช้เดิม หรือกำหนดระดับของการใช้พลังงานต่อหน่วยผลผลิตหรือบริการ รวมทั้งระบุระยะเวลาการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งแผนอนุรักษ์พลังงานอย่างน้อยต้องประกอบด้วยระยะเวลาของการดำเนินการ การลงทุน และผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม พ.ศ. 2552

นอกจากนี้ เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีแผนการฝึกอบรมและจัดให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน โดยให้บุคลากรของโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมเข้าร่วมฝึกอบรมและร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกให้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบจากการใช้พลังงาน และเผยแพร่ให้บุคลากรดังกล่าวทราบอย่างทั่วถึง

2.7.6 การจัดให้มีการควบคุมดูแล การตรวจสอบและวิเคราะห์การปฏิบัติตามเป้าหมายและแผนอนุรักษ์พลังงาน
เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องควบคุมดูแลให้มีการดำเนินการตามแผนอนุรักษ์พลังงาน รวมทั้งตรวจสอบและวิเคราะห์การปฏิบัติตามเป้าหมายและแผนอนุรักษ์พลังงานที่ได้จัดทำขึ้น ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมฯ

2.7.7 การจัดให้มีการตรวจติดตาม และประเมินการจัดการพลังงาน

เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีการตรวจติดตาม และประเมินผลการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมตามช่วงเวลาที่กำหนดอย่างเหมาะสมเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมฯ

2.7.8 การจัดให้มีการทบทวน วิเคราะห์ และแก้ไขข้อบกพร่องของการจัดการพลังงาน

เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีการทบทวน วิเคราะห์ และแก้ไขข้อบกพร่องของการจัดการพลังงานตามช่วงเวลาที่กำหนดอย่างเหมาะสมเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมฯ

2.7.9 การตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน และการส่งรายงาน

เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีการตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน โดยผู้ตรวจสอบและรับรองที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ตามกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาต และการอนุญาตตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน พ.ศ. 2555 ตามรายละเอียดในภาคผนวก ก.7 และส่งรายงานดังกล่าวให้แก่อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เว้นแต่ในปีที่ผ่านมานั้น เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมมีระยะเวลาที่ต้องดำเนินการจัดการพลังงาน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ นี้ จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม น้อยกว่า 180 วัน ให้เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมนั้น จัดส่งรายงานผลการตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงานของระยะเวลาดังกล่าว ให้แก่อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป

ผู้ได้รับใบอนุญาตตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงานจำนวน 207 ใบอนุญาต ประกอบด้วย

- ประเภทบุคคลธรรมดา 134 ใบอนุญาต
- ประเภทนิติบุคคล 73 ใบอนุญาต

(ข้อมูล ณ วันที่ 16 มกราคม 2561)

การจัดส่งรายงานผลการตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงานให้กระทำโดยส่งเป็นเอกสารต้นฉบับ พร้อมแผ่น CD ไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

- (1) นำส่งด้วยตนเอง หรือ
- (2) จัดส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยให้ถือวันที่ลงทะเบียนเป็นวันส่งรายงาน

รายละเอียดของขั้นตอน วิธีการดำเนินการจัดการพลังงานและการส่งรายงานตามที่กล่าวไว้ใน ข้อ 2.7 ให้ศึกษาได้จากคู่มือการดำเนินงานตามข้อกำหนด มาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงานสำหรับโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม ซึ่งจัดทำโดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

2.8 กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน

พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานฯ กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนขึ้นมากองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน” ในกระทรวงพลังงาน เพื่อให้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือหรืออุดหนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน โดยสรุปได้ดังนี้

<p>2.8.1 แหล่งเงินกองทุนฯ กองทุนฯ ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้</p>
(1) เงินโอนมาจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง
(2) เงินที่ผู้ผลิต ผู้นำเข้าและผู้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซเพื่อใช้ในราชอาณาจักรต้องนำส่งเข้ากองทุนฯ
(3) เงินค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้า
(4) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นคราว ๆ
(5) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศ
(6) เงินดอกผลและประโยชน์ที่เกิดจากกองทุนนี้
<p>2.8.2 วัตถุประสงค์ของการใช้เงินกองทุนฯ วัตถุประสงค์ของการใช้เงินกองทุนฯ ไว้ดังต่อไปนี้</p>
(1) เป็นเงินหมุนเวียน เงินช่วยเหลือ หรือเงินอุดหนุนสำหรับการลงทุนและดำเนินงานในการอนุรักษ์พลังงานหรือการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการอนุรักษ์พลังงานของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
(2) เป็นเงินหมุนเวียน เงินช่วยเหลือหรือเงินอุดหนุนให้แก่เอกชนสำหรับการลงทุนและดำเนินงานในการอนุรักษ์พลังงานหรือเพื่อการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการอนุรักษ์พลังงาน
(3) เป็นเงินช่วยเหลือหรืออุดหนุนให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษา หรือองค์กรเอกชนในเรื่องต่อไปนี้
(3.1) โครงการทางด้านการอนุรักษ์พลังงานหรือโครงการที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการอนุรักษ์พลังงาน

<p>(3.2) การค้นคว้า วิจัย การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนา การส่งเสริมและการอนุรักษ์พลังงาน การป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการอนุรักษ์พลังงาน และเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและวางแผนการอนุรักษ์พลังงาน</p> <p>(3.3) การศึกษา การฝึกอบรม และการประชุมเกี่ยวกับพลังงาน</p> <p>(3.4) โครงการสาธิต หรือโครงการที่ริเริ่มใหม่ การโฆษณา การเผยแพร่ข้อมูล และการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนาการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน และการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการอนุรักษ์พลังงาน</p>
<p>(4) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้</p>

2.9 สิทธิการขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากกองทุนฯ

โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมที่จะต้องจัดให้มีการอนุรักษ์พลังงาน รวมทั้งการจัดให้มีเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุที่จำเป็นเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน หรือผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงหรือวัสดุเพื่อใช้ในการอนุรักษ์พลังงาน มีสิทธิขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือได้ตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ขอรับยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้าตามพระราชบัญญัตินี้ได้ตามมาตรา ๔๐(๑) โดยค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้านั้นเป็นมาตรการกำกับดูแลในลักษณะของค่าปรับที่ใช้เป็นบทลงโทษสำหรับเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมที่ไม่ดำเนินการอนุรักษ์พลังงานให้เป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม พ.ศ. 2552 ซึ่งออกตามความในมาตรา ๕ (๑) และมาตรา ๒๑ (๑) โดยเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมผู้นั้นต้องชำระเงินค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้าเข้ากองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง ทั้งนี้จะได้กล่าวโดยละเอียดในหัวข้อ 2.10 ต่อไป

(๒) ขอรับเงินช่วยเหลือหรือเงินอุดหนุนจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๔๐(๒)) ทั้งนี้ เนื่องจากวัตถุประสงค์หลักประการหนึ่งของการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานขึ้นมา ก็เพื่อใช้เป็นเงินช่วยเหลือหรืออุดหนุนให้แก่เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมในการดำเนินการอนุรักษ์พลังงานตามกฎหมายให้มีประสิทธิภาพ ตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕

นอกจากนี้ เจ้าของโรงงานหรือเจ้าของอาคาร ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่ไม่มีหน้าที่ต้องจัดให้มีการอนุรักษ์พลังงาน แต่ต้องการจะดำเนินการให้มีเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้หรือระบบควบคุมการทำงานของตนเองเพื่อทำการอนุรักษ์พลังงาน ให้มีสิทธิขอรับการส่งเสริมช่วยเหลือได้เช่นเดียวกัน

2.10 การชำระค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้าและการอุทธรณ์

นอกเหนือจากมาตรการกำกับดูแลโดยมิบบทลงโทษในลักษณะของค่าปรับแล้ว พระราชบัญญัตินี้ยังมีการกำหนด “ค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้า” ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมที่ไม่ดำเนินการอนุรักษ์พลังงานให้เป็นไปตามตามกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม พ.ศ. 2552 ซึ่งออกตามความในมาตรา ๕ (๑) และมาตรา ๒๑ (๑) ต้องชำระค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้าตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง

ทั้งนี้ ค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้าดังกล่าวจะเรียกเก็บจากโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม ตามปริมาณไฟฟ้าที่ซื้อหรือได้มาจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง หรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง ในอัตราที่คณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานกำหนดขึ้นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง

เมื่อมีกรณีที่ต้องดำเนินการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้า ให้อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานมีหนังสือแจ้งให้เจ้าของ โรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมที่จะต้องชำระค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้าทราบ และให้ภาระการชำระค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้าเริ่มมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ของเดือนถัดไปนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากอธิบดี โดยให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง หรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นผู้จัดเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้าจากโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมที่ซื้อหรือได้ไปจากตนพร้อมกับการจัดเก็บค่าไฟฟ้าปกติประจำเดือน และนำส่งกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้าตามมาตรา ๔๔

ในระหว่างที่โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมต้องชำระค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้า ให้คณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานพิจารณาระงับสิทธิการขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือแก่โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมนั้นเป็นการชั่วคราวได้ หรือให้ระงับ หรือลดการให้การส่งเสริมหรือช่วยเหลือเป็นการชั่วคราวในกรณีที่โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมดังกล่าวได้รับการส่งเสริมและช่วยเหลืออยู่แล้วได้ตามที่เห็นสมควรตามมาตรา ๔๕

เจ้าของ โรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมที่ได้รับหนังสือแจ้งให้ชำระค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้า หากไม่เห็นด้วยกับหนังสือแจ้งให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยการอุทธรณ์ดังกล่าวไม่เป็นเหตุทุเลาการบังคับตามกฎหมาย เว้นแต่รัฐมนตรีจะเห็นสมควรให้มีการทุเลาการบังคับตามกฎหมายนั้นไว้ชั่วคราวตามมาตรา ๕๑ ทั้งนี้ รัฐมนตรีต้องพิจารณาการอุทธรณ์ให้เสร็จโดยเร็ว และคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุดตามมาตรา ๕๒

2.11 บทกำหนดโทษ

พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานฯ เป็นกฎหมายที่เน้นการส่งเสริมและช่วยเหลือแก่โรงงานควบคุมและอาคารควบคุม แต่อย่างไรก็ตาม เพื่อให้พระราชบัญญัตินี้มีสภาพบังคับ จึงต้องมีบทกำหนดโทษในลักษณะของค่าปรับสำหรับผู้ที่ไม่ดำเนินการตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการที่เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมไม่ดำเนินการจัดการพลังงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง การไม่แจ้งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน รวมถึงการที่ผู้รับใบอนุญาตตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงานได้รายงานผลการตรวจสอบฯ อันเป็นเท็จหรือไม่ตรงตามความเป็นจริง และอื่นๆ สำหรับบทกำหนดโทษของผู้ที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรองของพระราชบัญญัตินี้มีดังต่อไปนี้

ลักษณะของการกระทำความผิด	บทลงโทษ
1. เจ้าของโรงงานควบคุมแห่งใดแจ้งรายละเอียดหรือเหตุผลการมีค่าขอให้อธิบดีผ่อนผันการที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามมาตรา ๘ วรรคสาม อันเป็นเท็จ	ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 150,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๕๓)
2. เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๒๑ ที่สั่งให้ผู้นั้นแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้พลังงานเพื่อตรวจสอบให้การอนุรักษ์พลังงานเป็นไปตามมาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง	ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท (มาตรา ๕๔)
3. เจ้าของโรงงานควบคุม เจ้าของอาคารควบคุม หรือผู้รับผิดชอบด้านพลังงานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๕ หรือมาตรา ๒๑ อันได้แก่ กฎกระทรวงในเรื่องต่างๆ ดังนี้ - การกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงานให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมต้องปฏิบัติ - การกำหนดให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานประจำในโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมแต่ละแห่ง ตลอดจนกำหนดคุณสมบัติและหน้าที่ของผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน	ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 200,000 บาท (มาตรา ๕๕)
4. ผู้รับใบอนุญาตตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน การใช้พลังงานในเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ และคุณภาพวัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงานตามมาตรา ๔๘/๑ ผู้ใดรายงาน	ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๕๖)

ลักษณะของการกระทำผิด	บทลงโทษ
ผลการตรวจสอบและรับรองตามมาตรา ๔๗ (๓) อันเป็นเท็จหรือไม่ตรงตามความเป็นจริง	
5. ผู้ใดไม่ส่งเงินเข้ากองทุนหรือส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่งตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖หรือมาตรา ๓๗	ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 เดือนถึง 2 ปี หรือปรับตั้งแต่ 100,000 บาทถึง 1,000,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา ๕๘)
6. ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๗ (๒)	ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท (มาตรา ๖๐)

สรุปเนื้อหาวิชา
1. จนถึงปัจจุบัน พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ได้มีการประกาศบังคับใช้แล้ว 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550
2. พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 ได้ผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และได้มีพระบรมราชโองการฯ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ.2535 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2535
3. พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2550 และให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 180 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2551 เป็นต้นไป
4. พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 ประกอบด้วยบทบัญญัติทั้งสิ้น 9 หมวด
5. พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อกำกับดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนให้ “โรงงานควบคุม” และ “อาคารควบคุม” ดำเนินการอนุรักษ์พลังงานด้วยการผลิตและใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการผลิตเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูง รวมทั้งส่งเสริมการใช้วัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงานขึ้นในประเทศและให้มีการใช้อย่างแพร่หลาย
6. โรงงานหรืออาคารใดจะเข้าข่ายเป็นโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมหรือไม่ ย่อมเป็นไปตามที่พระราชกฤษฎีกากำหนดโรงงานควบคุม พ.ศ. 2540 และพระราชกฤษฎีกากำหนดอาคารควบคุม พ.ศ. 2538 ได้กำหนดไว้
7. โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม หมายถึง โรงงานหรืออาคารที่ได้รับอนุมัติจากผู้จำหน่ายพลังงานให้ใช้เครื่องวัดไฟฟ้าหรือให้ติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าชุดเดียวหรือหลายชุดรวมกันมีขนาดตั้งแต่ 1,000 กิโลวัตต์ หรือ 1,175 กิโลวัตต์แอมแปร์ขึ้นไป หรือโรงงานหรืออาคารที่ใช้ไฟฟ้าจากระบบของผู้จำหน่ายพลังงาน และพลังงานความร้อน หรือพลังงานสิ้นเปลืองอื่นจากผู้จำหน่ายพลังงานหรือของตนเอง อย่างใดอย่างหนึ่งหรือรวมกันตั้งแต่วันที่ 1 มกราคมถึงวันที่ 31 ธันวาคมของปีที่ผ่านมา มีปริมาณพลังงานทั้งหมดเทียบเท่าพลังงานไฟฟ้าตั้งแต่ 20 ล้านเมกะจูลขึ้นไป
8. การคำนวณปริมาณการใช้พลังงาน กรณีไฟฟ้า ให้คำนวณปริมาณการใช้ไฟฟ้าเป็นหน่วยกิโลวัตต์ชั่วโมง แล้วคูณด้วย 3.60
9. กรณีความร้อนจากไอน้ำ ให้คำนวณปริมาณความร้อนจากไอน้ำเป็นพลังงานไฟฟ้าเทียบเท่า $E_s = (h_s - h_w) \times S \times \text{eff.}$ กรณีพลังงานสิ้นเปลืองอื่น ให้คำนวณปริมาณความร้อนจากพลังงานสิ้นเปลืองอื่นเป็นพลังงานไฟฟ้าเทียบเท่า $E_f = F \times \text{HHV} \times \text{eff.}$

<p>10. การอนุรักษ์พลังงานในโรงงานตามมาตรา ๗ ได้แก่ การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง 7 ข้อดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) การปรับปรุงประสิทธิภาพของการเผาไหม้เชื้อเพลิง (2) การป้องกันการสูญเสียพลังงาน (3) การนำพลังงานที่เหลือจากการใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ (4) การเปลี่ยนไปใช้พลังงานอีกประเภทหนึ่ง (5) การปรับปรุงการใช้ไฟฟ้าด้วยวิธีปรับปรุงตัวประกอบกำลังไฟฟ้า การลดความต้องการพลังไฟฟ้าสูงสุดในช่วงความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงสุดของระบบการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าให้เหมาะสมกับภาระและวิธีการอื่น (6) การใช้เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูงตลอดจนระบบควบคุมการทำงานและวัสดุที่ช่วยในการอนุรักษ์พลังงาน (7) การอนุรักษ์พลังงานโดยวิธีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
<p>11. การอนุรักษ์พลังงานในอาคารตามมาตรา ๑๗ ได้แก่ การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง 7 ข้อดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) การลดความร้อนจากแสงอาทิตย์ที่เข้ามาในอาคาร (2) การปรับอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการรักษาอุณหภูมิภายในอาคารให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม (3) การใช้วัสดุก่อสร้างอาคารที่จะช่วยอนุรักษ์พลังงาน ตลอดจนการแสดงคุณภาพของวัสดุก่อสร้างนั้นๆ (4) การใช้แสงสว่างในอาคารอย่างมีประสิทธิภาพ (5) การใช้และการติดตั้งเครื่องจักร อุปกรณ์ และวัสดุที่ก่อให้เกิดการอนุรักษ์พลังงานในอาคาร (6) การใช้ระบบควบคุมการทำงานของเครื่องจักรและอุปกรณ์ (7) การอนุรักษ์พลังงานโดยวิธีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
<p>12. อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของโรงงานหรืออาคารควบคุมรายใดแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้พลังงาน และให้เจ้าของรายนั้นปฏิบัติตามภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งนั้น</p>
<p>13. ในกรณีที่เจ้าของโรงงานหรืออาคารควบคุมใช้พลังงานต่ำกว่าขนาดหรือปริมาณที่กำหนดที่จะเป็นโรงงานหรืออาคารควบคุม และจะใช้พลังงานในระดับดังกล่าวต่อไปเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 6 เดือน สามารถขอผ่อนผันการปฏิบัติตามกฎหมายและรหนังสือแจ้งผลจากอธิบดี</p>
<p>14. หากไม่เห็นด้วยกับหนังสือแจ้งผลดังกล่าวในข้อ 13 ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งและคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้ถือเป็นที่สุด</p>
<p>15. เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมมีหน้าที่ 3 ข้อคือ จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานจัดการจัดการพลังงานและปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดี</p>
<p>16. ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) เป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและมีประสบการณ์การทำงานในโรงงานหรืออาคารอย่างน้อย 3 ปี โดยมีผลงานด้านการอนุรักษ์พลังงานตามการรับรองของเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม (2) เป็นผู้ได้รับปริญญาทางวิศวกรรมศาสตร์หรือทางวิทยาศาสตร์ โดยมีผลงานด้านการอนุรักษ์พลังงานตามการรับรองของเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม

<p>(3) เป็นผู้สำเร็จการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์พลังงานหรือการฝึกอบรมที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกันที่อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานให้ความเห็นชอบ</p> <p>(4) เป็นผู้สำเร็จการฝึกอบรมหลักสูตรผู้รับผิดชอบด้านพลังงานอาวุโสที่อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานให้ความเห็นชอบ</p> <p>(5) เป็นผู้ที่สามารถทำตามเกณฑ์ที่กำหนดจากการจัดสอบผู้รับผิดชอบด้านพลังงานซึ่งจัดโดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน</p>
<p>17. โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมที่ใช้เครื่องวัดไฟฟ้าหรือให้ติดตั้งหม้อแปลงไฟฟ้าชุดเดียวหรือหลายชุดรวมกันมีขนาดต่ำกว่า 3,000 กิโลวัตต์ หรือ 3,530 กิโลวัตต์แอมแปร์ หรือมีการใช้พลังงานไฟฟ้า พลังงานความร้อนจากไอน้ำ หรือพลังงานสิ้นเปลืองอื่นจากผู้จำหน่ายพลังงานหรือของตนเอง ใดๆอย่างหนึ่งหรือรวมกันตั้งแต่วันที่ 1 มกราคมถึงวันที่ 31 ธันวาคมของปีที่ผ่านมา มีปริมาณพลังงานทั้งหมดเทียบเท่าพลังงานไฟฟ้าต่ำกว่า 60 ล้านเมกะจูล ต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานอย่างน้อย 1 คน</p>
<p>18. หากมีการใช้เกินปริมาณที่กำหนดในข้อ 17 ต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานไม่น้อยกว่า 2 คน โดยอย่างน้อย 1 คนต้องมีคุณสมบัติตามข้อ (4) หรือ (5) สำหรับผู้รับผิดชอบด้านพลังงานจำนวนที่เหลือต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดใน 5 ประการที่กำหนดในข้อ 16</p>
<p>19. ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานมีหน้าที่ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) บำรุงรักษาและตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้พลังงานเป็นระยะๆ (2) ปรับปรุงวิธีการใช้พลังงานให้เป็นไปตามหลักการอนุรักษ์พลังงาน (3) ช่วยเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมในการจัดการพลังงาน (4) ช่วยเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดี
<p>20. เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมต้องแจ้งการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านพลังงานต่ออธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานภายใน 180 วัน นับแต่วันที่ เป็น โรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม</p>
<p>21. กรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานซึ่งมีคุณสมบัติตามหัวข้อ (4) หรือ (5) ภายใน 180 วันตามที่กำหนดได้ โดยไม่ใช่เป็นความผิดของเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมนั้น มีหนังสือชี้แจงเหตุผลเพื่อขอขยายระยะเวลาดังกล่าวต่ออธิบดี และให้อธิบดีมีอำนาจอนุมัติให้ขยายระยะเวลาต่อไปได้ไม่เกิน 2 ปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ</p>
<p>22. ในกรณีที่ต้องมีผู้รับผิดชอบ 1 คนเมื่อผู้รับผิดชอบด้านพลังงานพ้นจากหน้าที่ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน ขึ้นแทนภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานเดิมพ้นจากหน้าที่ และแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที</p>
<p>23. ในกรณีที่ต้องมีผู้รับผิดชอบอย่างน้อย 2 คนเมื่อผู้รับผิดชอบด้านพลังงานอาวุโสพ้นจากหน้าที่ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม จัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงานอาวุโส ขึ้นแทนภายใน 180 วัน นับแต่วันที่ผู้รับผิดชอบด้านพลังงานเดิมพ้นจากหน้าที่ และแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันทีกรณีที่ไม่สามารถจัดได้ตามกำหนด ให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมนั้น มีหนังสือชี้แจงเหตุผลเพื่อขอขยายระยะเวลาดังกล่าวต่ออธิบดี และให้อธิบดีมีอำนาจอนุมัติให้ขยายระยะเวลาต่อไปได้ไม่เกิน 2 ปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ</p>

<p>24. การจัดการพลังงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม พ.ศ. 2552</p>
<p>25. เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีคณะทำงานด้านการจัดการพลังงานขึ้นมาคณะหนึ่ง ซึ่งขึ้นตรงต่อเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม พร้อมทั้งกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะทำงานด้านการจัดการพลังงาน โดยจัดทำเป็นเอกสารเพื่อเผยแพร่ให้ทราบทั่วกัน</p>
<p>26. อำนาจหน้าที่ของคณะทำงานด้านการจัดการพลังงานอย่างน้อยต้องมีดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ดำเนินการจัดการพลังงานให้สอดคล้องกับนโยบายอนุรักษ์พลังงาน และวิธีการจัดการพลังงานของโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม (2) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือในการปฏิบัติการตามนโยบายอนุรักษ์พลังงานและวิธีการจัดการพลังงาน รวมทั้งจัดการฝึกอบรมหรือกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (3) ควบคุมดูแลให้การจัดการพลังงานของโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมเป็นไปตามนโยบายอนุรักษ์พลังงานและวิธีการจัดการพลังงาน (4) รายงานผลการอนุรักษ์และการจัดการพลังงานตามนโยบายอนุรักษ์พลังงานและวิธีการจัดการพลังงานของโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม (5) เสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดหรือทบทวนนโยบายอนุรักษ์พลังงานและวิธีการจัดการพลังงานให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมทราบ (6) สนับสนุนเจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมในการดำเนินการตามกฎหมายฉบับนี้
<p>27. การประเมินสถานภาพเบื้องต้น โดยพิจารณาจากการดำเนินงานด้านพลังงานที่ผ่านมา เพื่อให้ทราบถึงสถานภาพการจัดการพลังงานขององค์กรที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน มีจุดอ่อน หรือจุดแข็งในด้านใด และนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายอนุรักษ์พลังงาน รวมทั้ง ทิศทางและแผนดำเนินการจัดการพลังงานของโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมต่อไป</p>
<p>28. ในการประเมินสถานภาพการจัดการพลังงานเบื้องต้นนั้น ให้คณะทำงานด้านการจัดการพลังงานใช้ตารางประเมินการจัดการพลังงาน (Energy Management Matrix) ซึ่งคณะทำงานฯ จะต้องทำการประเมินองค์ประกอบที่สำคัญ 6 ส่วน คือ นโยบายการจัดการพลังงาน การจัดองค์กร การกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ ระบบข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ และการลงทุน โดยต้องประเมินแต่ละองค์ประกอบอย่างเป็นกลาง เพื่อให้ทราบถึงสถานภาพการจัดการพลังงานที่เป็นจริงในปัจจุบันได้มากที่สุด หลังจากนั้นจึงกำหนดเป้าหมายในองค์ประกอบแต่ละส่วนเพื่อกำหนดทิศทางของนโยบายอนุรักษ์พลังงานต่อไป</p>
<p>29. นโยบายอนุรักษ์พลังงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ข้อความระบุว่าการอนุรักษ์พลังงานเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของเจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุม (2) นโยบายอนุรักษ์พลังงานที่เหมาะสมกับลักษณะและปริมาณพลังงานที่ใช้ในโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมนั้น

<p>(3) การแสดงเจตจำนงที่จะปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พลังงานและการจัดการพลังงาน</p> <p>(4) แนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานอย่างต่อเนื่อง</p> <p>(5) แนวทางในการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินการตามวิธีการจัดการพลังงาน</p> <p>นอกจากนี้ เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีการเผยแพร่ นโยบายอนุรักษ์พลังงานที่จัดทำขึ้น</p>
<p>30. การประเมินศักยภาพการอนุรักษ์พลังงาน ให้ทำการตรวจสอบและประเมินการใช้พลังงานที่มีนัยสำคัญทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นในโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุม โดยเริ่มตั้งแต่การรวบรวมข้อมูลทั่วไป ข้อมูลการผลิตและบริการ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้พลังงานในเครื่องจักรและอุปกรณ์ และภาพรวมของการใช้พลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม เพื่อนำไปสู่การประเมินการใช้พลังงานในระดับองค์กร ระดับผลิตภัณฑ์ หรือการบริการ และระดับเครื่องจักร อุปกรณ์</p>
<p>31. เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีการกำหนดเป้าหมายและแผนอนุรักษ์พลังงานที่ประสงค์จะให้ลดลง โดยกำหนดเป็นร้อยละของปริมาณพลังงานที่ใช้เดิมหรือกำหนดระดับของการใช้พลังงานต่อหน่วยผลผลิตหรือบริการ รวมทั้งระบุระยะเวลาการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งแผนอนุรักษ์พลังงานอย่างน้อยต้องประกอบด้วยระยะเวลาของการดำเนินการ การลงทุน และผลที่คาดว่าจะได้รับการดำเนินการ</p>
<p>32. เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีแผนการฝึกอบรมและจัดให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน โดยให้บุคลากรของโรงงานควบคุมหรืออาคารควบคุมเข้าร่วมฝึกอบรมและร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกให้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบจากการใช้พลังงาน และเผยแพร่ให้บุคลากรดังกล่าวทราบอย่างทั่วถึง</p>
<p>33. เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องควบคุมดูแลให้มีการดำเนินการตามแผนอนุรักษ์พลังงาน รวมทั้งตรวจสอบและวิเคราะห์การปฏิบัติตามเป้าหมายและแผนอนุรักษ์พลังงานที่จัดทำขึ้น</p>
<p>34. เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีการตรวจติดตาม และประเมินผลการจัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมตามช่วงเวลาที่กำหนดอย่างเหมาะสมเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง</p>
<p>35. เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีการทบทวน วิเคราะห์ และแก้ไขข้อบกพร่องของการจัดการพลังงานตามช่วงเวลาที่กำหนดอย่างเหมาะสมเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง</p>
<p>36. เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องจัดให้มีการตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน โดยผู้ตรวจสอบและรับรองที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน</p>
<p>37. เจ้าของโรงงานควบคุมและเจ้าของอาคารควบคุมต้องส่งรายงานดังกล่าวให้แก่อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานภายในเดือนมีนาคมของทุกปี</p>
<p>38. ผู้ได้รับใบอนุญาตตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงานจำนวน 207 ใบอนุญาต ประกอบด้วย บุคคลธรรมดา 134 ใบอนุญาต และนิติบุคคล 73 ใบอนุญาต (ข้อมูล ณ วันที่ 16 มกราคม 2561)</p>
<p>39. การจัดส่งรายงานผลการตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน ให้กระทำโดยส่งเป็นเอกสารต้นฉบับพร้อมแผ่น CD ไฟล์อิเล็กทรอนิกส์โดยนำส่งด้วยตนเอง หรือจัดส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยให้ถือว่าวันที่ลงทะเบียนเป็นวันส่งรายงาน</p>

<p>40. พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานฯ กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนขึ้นมากองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน” ในกระทรวงพลังงานเพื่อให้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือหรืออุดหนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน</p>
<p>41. กองทุนฯ ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) เงินโอนมาจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (2) เงินที่ผู้ผลิต ผู้นำเข้าและผู้จำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซเพื่อใช้ในราชอาณาจักรต้องนำส่งเข้ากองทุน (3) เงินค่าธรรมเนียมพิเศษการใช้ไฟฟ้า (4) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นคราว ๆ (5) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ (6) เงินดอกผลและประโยชน์ที่เกิดจากกองทุนนี้
<p>42. เจ้าของโรงงานควบคุมแห่งใดแจ้งรายละเอียดหรือเหตุผลในการมีคำขอให้อธิบดีผ่อนผันการที่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้อันเป็นเหตุต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 150,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
<p>43. เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีที่สั่งให้ผู้นั้นแจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้พลังงานเพื่อตรวจสอบให้การอนุรักษ์พลังงานเป็นไปตามมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท</p>
<p>44. เจ้าของโรงงานควบคุม เจ้าของอาคารควบคุม หรือผู้รับผิดชอบด้านพลังงานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงในเรื่องการกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงานให้เจ้าของโรงงานควบคุมหรือเจ้าของอาคารควบคุมต้องปฏิบัติ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 200,000 บาท</p>
<p>45. เจ้าของโรงงานควบคุม เจ้าของอาคารควบคุม หรือผู้รับผิดชอบด้านพลังงานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงในเรื่อง ต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน ให้ครบคุณสมบัติและหน้าที่ของผู้รับผิดชอบด้านพลังงานต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 200,000 บาท</p>
<p>46. ผู้รับใบอนุญาตตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน การใช้พลังงานในเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ และคุณภาพวัสดุหรืออุปกรณ์เพื่อการอนุรักษ์พลังงาน ผู้ใดรายงานผลการตรวจสอบและรับรอง อันเป็นเท็จหรือไม่ตรงตามความเป็นจริงต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 200,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
<p>47. ผู้ใดไม่ส่งเงินเข้ากองทุนหรือส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบตามจำนวนที่ต้องส่งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 เดือนถึง 2 ปี หรือปรับตั้งแต่ 100,000 บาทถึง 1,000,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ</p>
<p>48. ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๗ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท</p>

เอกสารอ้างอิง
[1] กฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการอนุญาตตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงาน พ.ศ. 2555.
[2] กฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติ หน้าที่ และจำนวนของผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน พ.ศ. 2552.
[3] กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดการพลังงานใน โรงงานควบคุมและอาคารควบคุม พ.ศ. 2552.
[4] ส่วนกองทุน กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน. 2551. คู่มือความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 ในส่วนของ โรงงานควบคุมและอาคารควบคุม.
[5] ส่วนกองทุน กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน. 2551. ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 เฉพาะมาตราที่มีการแก้ไขตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550.
[6] กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน. 2550. หลักสูตรฝึกอบรมผู้รับผิดชอบด้านพลังงาน (ผขพ.) ระดับสามัญ : กฎหมายและความรู้พื้นฐานด้านการอนุรักษ์พลังงาน.
[7] แบบข้อมูลการใช้พลังงานเพื่อวินิจฉัยการเป็น โรงงานควบคุม/อาคารควบคุม
[8] พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนที่ 87 ก. 4 ธันวาคม 2550.
[9] พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550).
[10] สำนักกำกับและอนุรักษ์พลังงาน กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน. 2548. ข้อเสนอแนะการอนุรักษ์พลังงานตามการพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 สำหรับอาคารควบคุมและ โรงงานควบคุม.
[11] พระราชกฤษฎีกากำหนด โรงงานควบคุม พ.ศ. 2540.
[12] พระราชกฤษฎีกากำหนดอาคารควบคุม พ.ศ. 2538.